

Тазкия дарслари (103-дарс). Шайтонга эргашишнинг биринчи қадами ҳасад ва кибр

13:00 / 19.09.2020 5646

Нафсни поклаш уни ширкдан ва ундан ажраб чиқадиган ифлосликлардан поклаш демакдир. Бу ишни ҳақиқатга чиқариш эса тавҳид ва унинг шўъбалари ила бўлади.

Нафсининг ахлоқланиши Аллоҳ таолога ва У Зотнинг гўзал исмларига нисбатан комил бандалик ила бўлади. Энг асосий омиллардан бири ишларнинг барчасида Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга иқтидо қилишдир.

Бу масалани тўлиқроқ англаш учун қуйидаги ояти каримага тааммул ва тадаббур ила назар ташлайлик.

Аллоҳ таоло Нур сурасида марҳамат қилади:

عَلِيمٌ سَمِيعٌ وَاللَّهُ بِشَاءِ مَنْ يَزِيءُ اللَّهُ وَلَكِنَّ أَوَّلَ أَحَدٍ مِنْ مَنكَرٍ رَكْبِي مَا وَرَحْمَتَهُ عَلَيْهِ اللَّهُ فَضْلٌ وَلَوْلَا

«Агар сизларга Аллоҳнинг фазли ва марҳамати бўлмаганида абадул-абад ичингиздан бирор киши поклана олмас эди. Лекин Аллоҳ Ўзи хоҳлаган кишини поклар. Аллоҳ ўта эшитувчидир, ўта билувчидир» (21-оят).

Бу ояти карима Оиша онамизга қарши уюштирилган «ифк» ҳодисасидан ҳамда мўминлар ичида фаҳш ишларни тарқатишдан, шайтоннинг изидан эргашишдан ман қилувчи оятлардан кейин ва

رَحِيمٌ غَفُورٌ وَاللَّهُ لَكُمُ اللَّهُ يَغْفِرُ أَنْ تُحِبُّونَ الْأَوْلِيَاءَ وَاصْفَحُوا وَلْيَعْفُوا لِلَّهِ سَبِيلٌ فِي الْمُهَاجِرِينَ وَالْمَسْكِينِ الْقُرْبَى أُولَى يُؤْتُوا أَنْ وَالسَّعَةِ مِنْكُمْ الْفَضْلِ أُولُوا يَأْتَلِ وَلَا

12

«Сизлардан фазл ва бойлик эгаси бўлганлар яқин қариндошларга, мискинларга ва Аллоҳнинг йўлида муҳожир бўлганларга (нафақа) бермасликка қасам ичмасинлар, бас, афв этсинлар, ўтиб юборсинлар. Аллоҳнинг сизларни мағфират қилишини севмайсизларми?!» оятидан олдин нозил бўлган.

Ушбу омиллар мажмуасидан қуйидагиларни мулоҳаза қилишимиз мумкин:

1. Нафсни поклаш йўлида Аллоҳ таолонинг фазли бўлмаса, енгиб бўлмайдиган тўсиқлар бор. Шунинг учун аввало жиддий ҳаракат қилиш ва энг муҳими, бу оғир ишда фақат Аллоҳ таолога суяниб, У Зотдан ёрдам сўраб туриш лозим.

Имом Муслим ва Насоий ривоят қилишган ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«أَهْلُ الْوَمَوِ أَوْ هِيَ لَوْ تَنْ، أَهْلُ الْكَرْمِ نَمُ رِيحَ تَنْ أَوْ كَرَو، أَوْ أَوْ قَتِ يَسْفَنْ تَأْمُ لَلِ».

«Аллоҳим! Нафсимга тақвосини бергин ва уни поклагин! Сен уни энг яхши покловчисан! Сен унинг валийси ва хожасисан!» деганлар.

2. Нафсни поклашда афв қилиш ва ёмонлик қилганларга кечиримли бўлиш ҳам муҳим ўрин тутди.

3. Шайтоннинг изидан эргашмаслик ҳам нафсни поклашдандир. Чунки у доимо фаҳш ва мункар ишларга чақиради.

Демак, қалбни поклаш фаҳш ва мункар ишлардан четда бўлиш ва шайтонга эргашмаслик билан ҳам ҳосил бўлади. Шайтонга эргашишнинг биринчи қадамлари ҳасад ва кибрдан иборат.

Шайтон Одамга берилган мартабага ҳасад қилиб, унга сажда қилишда кибрга кетиб, ўз осийлигини бошлаган.

4. Мўминлар ичида бузуқликлар тарқатишни хуш кўрмаслик ва қилмаслик ҳам қалбни поклаш йўлида хизмат қилади.

5. Тилни бировларнинг обрўсини тўкишдан тийиш. Одамларга озор берадиган ҳар қандай гап-сўзларда иштирок этмаслик.

«Руҳий тарбия» китобидан